

Sygnatura akt XVIII C 593/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jan Sterczała

Protokolant: Protokolant sądowy Anna Malak

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2015 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa D. R.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 000 zł (słownie: dziewięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 31 stycznia 2013 roku,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9 113,67 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

/-/ SSO Jan Sterczała

XVIII C 593/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 października 2013 r. (data wpływu), skierowanym przeciwko (...) SA w W., powód D. R. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 90 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 stycznia 2013 r. tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej.

W uzasadnieniu stwierdzono między innymi, iż powód jest jedynym dzieckiem G. R. i U. R.. Rodzinę łączyła silna więź. Ojciec powoda był zatrudniony w (...) SA w P.. W dniu 4 stycznia 2010 r. na skutek wypadku, podczas pracy, ojciec powoda poniósł śmierć.

Wypadek nastąpił w związku z ruchem przedsiębiorstwa, wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody.

Powód nie był przygotowany na śmierć ojca, musiał przejąć rolę ojca w rodzinie. Po śmierci powód cały czas ma uczucie pustki i samotności.

Pozwany wypłacił powodowi dobrowolnie kwotę 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia, która to kwota, zdaniem pozwanego, jest zaniżona. Różnicy między kwotą dla powoda zadowalającą (100 000 zł), a wypłaconą (10 000 zł), powód dochodzi w niniejszym procesie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Nie kwestionując zasady swej odpowiedzialności, pozwany wskazał, iż w jego ocenie wypłacona powodowi dobrowolnie kwota 10 000 zł jest wystarczająca do należytego zrehabilitowania ujemnych przeżyć psychicznych powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

U. R. i G. R. zawarli związek małżeński w dniu 18 października 1986 r. Powód D. R. jest jedynym dzieckiem, urodzonym z tego związku. Urodził się w dniu (...)

Rodzina powoda była rodziną zgodną, z typowym, tradycyjnym podziałem ról. Ojciec powoda zajmował się głównie utrzymaniem rodziny, tradycyjnie męskimi pracami domowymi, żona zaś zajmowała się domem, dzieckiem. Nie pracowała.

Powód pracował w pozwanej spółce ok. 20 lat, jeździł na delegacje, podczas których brał udział w wykonywaniu odwiertów. Pracował mniej więcej w systemie : „dwa tygodnie w pracy – dwa tygodnie w domu”. Ojciec był dla powoda dużym autorytetem, dawał mu poczucie bezpieczeństwa. Był dla powoda przyjacielem, doradcą, „przewodnikiem po życiu”, powód pomagał ojcu w pracach domowych, jeździł z nim na ryby. Powód ukończył technikum, uzyskując tytuł technika technologii drewna. Egzamin maturalny zakończył się niepowodzeniem. Od roku 2007 zaczął pracę jako szlifierz metalu.

W dniu 4 stycznia 2010 r., ojciec powoda uległ wypadkowi podczas czynności pracowniczych. Podczas wpuszczania rury do odwiertu, przewrócił się i uderzył głową o metalowe części platformy wiertniczej, ponosząc śmierć na miejscu. Ojciec powoda został dopuszczony do pracy na podstawie ważnych badań lekarskich, posiadał również aktualne szkolenia BHP.

Zdarzenie było całkowitym zaskoczeniem dla powoda i jego matki.

Z żalu i rozpaczony powód nie był w stanie nawet wziąć udziału w stypie po ojcu. Lekarz rodzinny zapisał powodowi i matce leki ułatwiające zasypianie – Relanium, następnie Lorafen. Powód schudł 10 kg. Musiał przejąć obowiązki domowe ojca, na co nie był zupełnie przygotowany. Powód utracił poczucie bezpieczeństwa. Grób ojca odwiedzał bardzo często, obecnie co najmniej jeden raz w tygodniu. Po śmierci ojca ma w pokoju jego zdjęcie.

W obliczu nagłej i niespodziewanej śmierci ojca powód zareagował dolegliwościami o charakterze ostrej reakcji sytuacyjnej, które następnie przekształciły się w zaburzenia adaptacyjne depresyjne. Dzięki sile własnych osobowościowych zdolności kompensacyjnych i adaptacyjnych powód obecnie pokonał kryzys i zaburzenia wygasły. Nie rozwinęły się zaburzenia depresyjne, ani inne stany psychopatologiczne.

W następstwie wypadku doszło również do zmian osobowościowych u powoda : neurotyzacji i introwertyzacji osobowości, obniżenia poziomu samooceny, podwyższenia stanu lęku, obniżenia poziomu poczucia kontroli wewnętrznej, czasowego rozchwiania tworzącego się systemu wartości i przeżywania stanu kryzysu w wartościowaniu, utrzymywania się znaczącego poziomu stresu pourazowego, wzrostu sumienności w wykonywaniu zadań oraz wzrostu ugodowości. Powód charakteryzuje się niskim poziomem wytrzymałości i nadwrażliwością sensoryczną.

Zakład pracy ojca powoda w chwili wypadku miał zawartą z pozwanym umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz ochrony prawnej z dnia 29 maja 2007 r. (polisa nr (...)).

Pismem z dnia 12 grudnia 2011 r., powód wezwał zakład pracy ojca, do zapłaty zadośćuczynienia w łącznej wysokości 250 000 zł. Pismo zostało przekazane stronie pozwanej celem załatwienia. Pozwany zobowiązał powoda do uzupełnienia dostarczonej dokumentacji, czemu powód uczynił zadość w dniu 17 grudnia 2012 r. W odpowiedzi decyzją pozwanego z dnia 7 sierpnia 2013 r., ustalono i wypłacono powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 10 000 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie niespornych lub przyznanych twierdzeń strony powodowej, zawartych w pozwie oraz na podstawie następujących dowodów :

A/ dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy :

- odpisu skróconego aktu małżeństwa, aktu urodzenia, aktu zgonu – k. 10, 11, 43

- umowy najmu – k. 12-15
- informacji o dochodach – k. 16 -17
- umowy zakładowej – k. 18-31
- zaświadczenia lekarskiego – k. 32
- zaświadczenia BHP – k. 33, świadectwa wykonywania pracy – k.34, świadectwa pracy – k. 35
- karty informacyjnej – k. 36
- zgłoszenia wypadku i notatki z wypadku – k. 37,38
- protokołu sekcji zwłok – k. 39-42
- wyroku z dnia 22 marca 2013 r. – k. 44
- wezwania do zapłaty i dalszych pism powoda – k. 45-47, 49, 52-53
- pism pozwanego – k. 48, 51,54
- pisma zakładu pracy ojca powoda – k. 50
- zawiadzenia do próby ugodowej i odpowiedzi na zawiadzenie – k. 55, 56
- odpisu z K. D. – k. 57-61
- akt szkodowych, nadesłanych przez pozwanego

B/ zeznań świadków :

- U. R., M. T., W. W. – k. 121-122

C/ opinii biegłej M. M. – k. 139-142, opinii biegłej B. J. – k. 169-177

D/ zeznań powoda – k. 209.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w granicach inicjatywy stron, z tym tylko zastrzeżeniem, iż w pozwie oraz w toku procesu strona powodowa wyraźnie określiła, iż żąda dołączenia dokumentacji wymienionej w pozwie (dotyczącej wypadku) wyłącznie w przypadku zakwestionowania zasady odpowiedzialności przez pozwanego. Pozwany w odpowiedzi na pozew te same zasady nie zakwestionował, tak więc Sąd nie dołączył dokumentacji związanej ściśle z przebiegiem wypadku, jakiemu uległ ojciec powoda w dniu 4 stycznia 2010 r.

Sąd uznał zeznania powoda i przesłuchanych świadków za wiarygodne. Uznano je za spontaniczne, ich treść wzajemnie ze sobą korespondowała. Żadna ze stron (w szczególności strona pozwana) nie naprowadziła jakichkolwiek argumentów, które mogłyby poddać w wątpliwość wiarygodność tych zeznań.

Wydane w sprawie dwie opinie biegłych okazały się przydatne dla określenia medycznych i psychologicznych następstw doznanej przez powoda traumy. Pozwoliły one na precyzyjniejsze ustalenia (niż te, wynikające z zeznań strony i świadków) co do doznanych przez powoda cierpień psychicznych związanych z utratą ojca.

Dokumenty prywatne zgromadzone w aktach głównych i aktach ubocznych nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności. Nieuwierzytelnione w odpowiedni sposób kserokopie dokumentów nie były dokumentami w rozumieniu przepisów kpc, ale stanowiły jedynie element twierdzenia strony o istnieniu dokumentu odpowiadającego

treści kserokopii. W przedmiotowej sprawie strony nie kwestionowały, że istnieją dokumenty o treści odpowiadającej ich kserokopiami i w konsekwencji złożone kserokopie mogły stać się podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo okazało się zasadne.

Podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego stanowią w szczególności przepisy art. 805 § 1 i § 2 k.c. i nast. k.c., w tym przepisy art. 821 k.c., art. 822 § 1 i 2 k.c., uzupełnione przepisami dotyczącymi ogólnych zasad odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu deliktu (czynu niedozwolonego), tj. w szczególności przepisem art. 435 § 1 k.c. Zgodnie z tym ostatnim przepisem, prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwa lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego przedsiębiorstwa lub zakładu chyba, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Odpowiedzialność ta opiera się zatem na zasadzie ryzyka. W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że do śmierci G. R. doszło na skutek ruchu przedsiębiorstwa ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, co uzasadnia odpowiedzialność pozwanego za wyrządzoną w ten sposób szkodę, w tym również szkodę niematerialną. Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 446 § 1 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Szkoda ta przejawia się przede wszystkim w naruszeniu prawa do życia w rodzinie i bólu spowodowanym utratą najbliższej osoby. Rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania.

Śmierć ojca była dla powoda wyjątkowym zdarzeniem traumatycznym. Dotychczas bowiem to G. R. zarabiał na utrzymanie rodziny, natomiast matka powoda zajmowała się domem. W chwili śmierci ojca stan ten uległ diametralnej zmianie, powód musiał przejąć obowiązki ojca, do czego w ogóle nie był przygotowany. O tym, jak wielkim niespodziewanym szokiem dla powoda był zgon ojca świadczyć może jakże znamienne fakt, iż powód nawet nie był w stanie wziąć udziału w stypie. Z opinii biegłej psycholog wynika również, iż powód jest i zawsze był osobą nadwrażliwą, tak więc jego subiektywne odczucia krzywdy i pustki wykraczały znacznie ponad poziom bólu przeciętnego człowieka, znajdujących się w zbliżonych sytuacjach życiowych.

W ocenie Sądu, powyższe okoliczności wpłynęły na przyznanie powodowi dopłaty do przyznanego przez (...) zadośćuczynienia w wysokości 90 000 zł.

Zasądzając tą kwotę Sąd miał na względzie przytoczone wyżej kryteria wypracowane dotychczas przez orzecznictwo, wzięto przede wszystkim pod uwagę charakter więzi łączącej powoda ze zmarłym, młody wiek powoda, nagłość i niespodzianność zdarzenia oraz konsekwencje, które śmierć G. R. wywołała w życiu powoda.

Sąd uznał, że przyznane ostateczne zadośćuczynienie pozwoli zrekompensować doznaną krzywdę. Zasądzona kwota będzie z jednej strony ekonomicznie odczuwalna, a z drugiej strony nie jest nadmiernie wygórowana i nie stanowi wzbogacenia powoda.

O odsetkach od zasądzonej kwoty Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zgodnie z którym, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Mając na uwadze powyższe oraz zakres żądania odsetkowego, Sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem pozwu; z całą pewnością

okoliczności istotne z punktu widzenia ustalenia wysokości zadośćuczynienia były stronie pozwanej znane w dniu 17 grudnia 2012 r. (pismo powoda skierowane do (...) zawierające żądane przez pozwanego wyjaśnienia).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 par. 1 kpc, obciążając nimi całości stronę pozwaną. Zasądzono na rzecz powoda zwrot wszystkich poniesionych kosztów procesu (opłata od pozwu, zaliczka, koszty zastępstwa procesowego). Koszty radcowskie określono na podstawie (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO Jan Sterczała